

EN TIDNING OM TRO, LIVSRESOR OCH MEDLEMSKAP

BOTKYRKA

FÖRSAMLINGSBLAD #3 2023

”Vi är hela tiden
i rörelse.”

ÄRKEBISKOP
MARTIN MODÉUS

”MUSIKEN GAV
MIG ETT SPRÅK”

ELISABETH EDSTRÖM

30
50
JUBILEUM

ÄNGSKYRKAN 30 ÅR
TUMBA KYRKA 50 ÅR

BAK
& PRAT

VANILJKORNETTER,
TIDIGA MORGNAR
OCH GEMENSKAP

TEMA
SORG

UTSTÄLLNING
PODDSERIE
SAMTAL

En dag i juni när solen värmdes som bäst kröp vi ner i församlingens arkiv för att rensa, städa och sortera. Botkyrka församling har huserat i kommunens gamla hus i årtionden och husets källare har varit församlingens arkiv. Men nu var det tid att återbörda kommunhuset till kommunen, församlingens administration och ledning har flyttat ut sedan länge och kvar fanns bara arkivet.

Källaren rymmer hyllmeter efter hyllmeter av papper, fotografier, kartor och åter papper. Hur ska vi veta hur vi ska ta oss an allt detta? Vi kallar in en expert, en rutinerad arkivarie som ordnat många församlingars arkiv. Arkivarien pekar med tydlig hand och bestämd röst - Kastas! Sparas! Sorteras! Och vi gör som hon säger, rädda för att göra fel. En församlings historia är också bygdens historia och den behöver hanteras varsamt och respektfullt. Men vi insåg väldigt snart att allt inte behöver bevaras, allt kan inte bevaras för då fyller vi det nya arkivet utan att ge plats för nya papper, kartor och fotografier.

När solens värme övergick i regn och jag gick på semester fortsatte jag mitt rensande, städande och sorterande. Jag tog mig an min kontaktlista och medan regnet föll rensade jag bort personer som jag glömt vilka de är, kollegor som har avlidit, sorgehus och föräldrars nummer till dopkandidater som hunnit bli tonåringar. Medan jag höll på fladdrade minnen av dop, hembesök och samtal förbi. Jag kände en stor tacksamhet över alla kontakter och alla möten som gömde sig bakom siffrorna men jag insåg samtidigt att jag varken kan eller får hålla fast i dem. Jag borde tagit mig tid att rensa tidigare.

Att fira en kyrkas bemarkelsedag är också ett tillfälle att rensa och städa. Rensa bort det onödiga, det som inte behöver vara kvar. Det är ett tillfälle att visa tacksamhet för allt som kyrkan i årtal härbärgerat av samtal och möten. Vissa människor har varit i kyrkan många gånger andra bara en gång. Men kyrkan är allas likafullt.

Allt har sin tid står det i Predikaren och bibelstället citeras ofta, troligen för att det är sant. Det finns en tid att rensa, städa och sortera och det finns en tid för att begrunda det som varit och tacksamt lägga det i Guds händer. Och det finns en tid för det nya.

Nu är tid för firande av vår kyrka, för allt vi upplevt, sett och lärt oss i kyrkan. Nu är tid att öppna oss för det nya och det som kommer emot oss. Det kommer att troligtvis bli annorlunda än hur det var när kyrkan byggdes, men det gör ingenting. Kyrkan kommer fortsätta att omsluta människors böner, samtal och sång. Det som ligger framför oss är också en tid i Guds händer. Och det är det viktigaste.

Beatrice Lönnqvist, kyrkoherde

BOTKYRKA FÖRSAMLINGSBLAD #3. 2023

REDAKTÖR: Andréas Lindström

REDAKTION I DETTA NUMMER: Jenny Samuelsson, Beatrice Lönnqvist, Daniel Claesson, Andréas Lindström

FOTO FRAMSIDA: Tobias Olingdahl

FORM: Andréas Lindström, september

ANSVARIG UTGIVARE: Beatrice Lönnqvist, beatrice.lonnqvist@svenskakyrkan.se

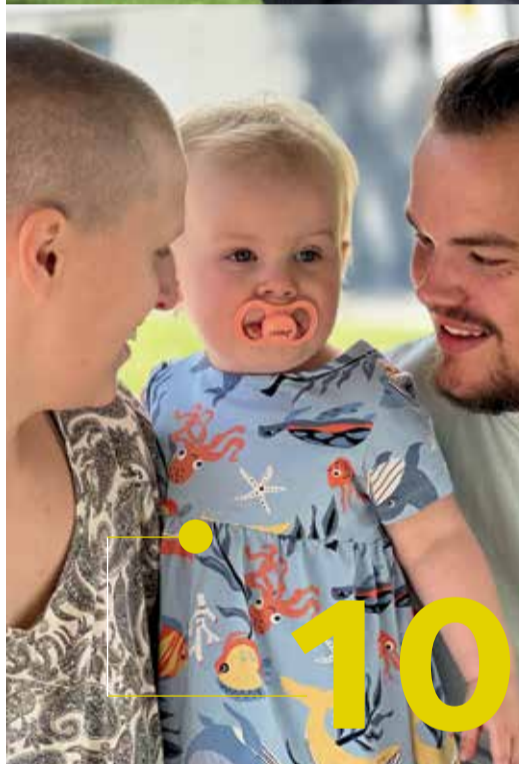
DISTRIBUTION: SDR UPPLAGA: 33 900 ex

TRYCK: Bold Printing Mitt AB

Utges av Svenska kyrkan Botkyrka, Box 240, 147 01 Tumba, 08-530 222 00 Besöksadress: Prästgårdsvägen 1 botkyrka.forsamling@svenskakyrkan.se www.svenskakyrkan.se/botkyrka

Svenska kyrkan
BOTKYRKA FÖRSAMLING

innehåll

04 | RÖSTER FRÅN ÄNGSKYRKAN

05 | RÖSTER FRÅN TUMBA KYRKA

06 | ÄRKEBISKOP MARTIN MODÉUS
OM MEDLEMSKAP

10 | ANTON OCH IDA ÖSTLING OM
EN TRYGG GEMENSKAP

14 | BAK & PRAT

18 | EN DOPFUNT VÄXER FRAM

20 | MUSIKEN GAV MIG
ETT SPRÅK

22 | TEMA SORG

23 | ALLHELGONA I BOTKYRKA

24 | HERREGUD
- EN UTSTÄLLNING

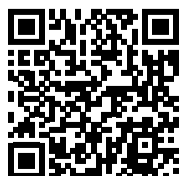
HUB HUB 3050

En hub är ett nav i ett nätverk som binder samman flera enheter med varandra. Kanske kan man se kyrkor som olika hubbar. Som flätar samman samhällen och människor. Självklart hade till exempel Botkyrka kyrka en annan roll som hub för 500 år sedan jämfört med vad den har idag. Men ändå. Funktionen är densamma. Tänk vad många människor som är en del av alla våra olika "kyrkhubbar" i Botkyrka.

Nu under hösten frar vi att Ängskyrkan funnits i 30 år och Tumba kyrka i 50 år. I tidningen möter du människor som på olika sätt är en del av dessa kyrkors nätverk. Unga och gamla. Biskopar och bagare. Musiker och snickare.

Du får möta röster om tro, medlemskap, musik, inspiration, gemenskap...

ÄNGSKYRKAN

OM DU VILL VETA MER OM ÄNGSKYRKAN OCH TUMBA KYRKA
SÅ KAN DU LÄSA OM HISTORIK, INTERIÖRER, VERKSAMHET
MED MERA PÅ WEBBEN

svenskakyrkan.se/botkyrka

TUMBA KYRKA

30 år

I början av september firades att det var 30 år sedan Ängskyrkan invigdes. Botkyrka församlingsblad bad några som var där dela ett minne, en känsla, en tanke kring vad Ängskyrkan betyder för dem.

GÖSTA YNGVESSON

I Ängskyrkan kom jag på ett knep för att alltid vara nöjd med prästens predikan – oavsett om hen gjorde ett enklare eller bättre förberett jobb. Jag tillämpar det fortfarande: Läser söndagens texter under veckan före och funderar. Sedan lyfter prästens predikan min tanke till en högre nivå. Lite eller mycket, men alltid något.

Sedan kan jag tacka Gud i stället för att gnälla bakom ryggen på predikanten. Inte bara hen, utan även lyssnaren, har ju ansvar för predikan!

LILIAN LINDSTRÖM

Ängskyrkan och dess föregångare Broängskyrkan har funnits med i mitt liv sedan 1974 då jag var 24 år. En lång tid, som fått betyda mycket för mig. Jag är en del av något större i en andlig och social gemenskap.

Många gamla vänner är borta och mycket har förändrats. Men i dag gläds jag över alla ungdomar som hittar till vår kyrka. Det känns hoppfullt.

JOEL HOFGREN

Ängskyrkan är min bas och hemmakyrka. Det var här jag i vuxen ålder hittade en öppen kristen gemenskap för första gången. Då var det inte prästen som tog första kontakten med mig, utan de andra gudstjänstdeltagarna. Därför kändes det "på riktigt", de såg mig och ville lära känna mig på ett sätt som kändes äkta.

Jag upptäckte att det inte var prästen som var kyrkan. Det var livet i kyrkan som var kyrka – vi allihopa tillsammans.

ANN-CHRISTINE BLIXT

Ängskyrkan betyder gemenskap och trygghet för mig. Det är en plats där generationer möts och där jag alltid känner mig välkommen. Mötet med människor från olika bakgrunder och livsskeden berikar min tillvaro.

Ängskyrkan är en plats där jag kan vara mig själv och finna frid.

För mig är Ängskyrkan en plats för samtal, vila, körsång, mycket att engagera sig i (men man får säga nej), lite tystnad ibland, en hel del mat, minnen av fantastisk resa till Iona och Tyskland.

Ängskyrkan är en stor och viktig del av livet!

ANNA-CARIN FACKS

Ängskyrkan är belägen i Storvreten i Tumba.

svenskakyrkan.se/botkyrka/angskyrkan

50 år

I december firas att det var 50 år sedan Tumba kyrka invigdes. Sven Göransson och Curt Carlsson, är två herrar som varit med från början.

Tumbabon Sven Göransson arbetade och bodde i Tumba under tiden då de första spadtagen togs av bygget av Tumba kyrka i början på 70-talet.

Botkyrka församlingstidning får tag i Sven på telefon. Hans fru Ewonne finns med i bakgrunden och fyller stundtals i med relevant fakta.

–När jag tog mig till jobbet om morgnarna som ingenjör på ABB, så gick jag förbi bygget på väg till pendeln och kunde se hur allt växte fram. Innan kyrkan byggdes fanns det bara en prästgård där prästen tog emot för lysningar. Kyrkan hyrde lokaler i höghusen för söndagsskolan, berättar Sven.

Den närmaste kyrkan som fanns på den tiden var Botkyrka kyrka. Men många tyckte att vägen dit var för lång, därav började diskussionen bland kyrkligt aktiva om ett kapellbygge i Tumba.

SVEN GÖRANSSON

–Jag minns att det var många höjdare på Tumba bruk som var engagerade i bygget av en ny kyrka. Det samlades in pengar till den nya byggnationen och försköningen av kyrkan, exempelvis kormatta och ljusstakar, säger Sven.

Redan på 20-talet arbetade Tumba kyrkliga syförening för att en lokal kyrka skulle byggas. I syföreningen Myran beslöt man redan 1928 att ändra sitt namn till Tumba kyrkliga syförening och att aktivt arbeta för att ett bygge skulle komma till stånd. Krig och mycket annat kom i vägen innan planerna kunde börja att smidas, långt senare.

–I Tumbas kyrka går golvet nedåt och taket uppåt. Kyrkorummet har bra akustik och det är gjort av betong med trä på in och utsidan. Altartavlan består av människor där alla är en del av korset.

Jag och min fru är del av kyrkans gemenskap, och gudstjänst- och musikliv.

CURT CARLSSON

Min pappa jobbade på Tumba bruk. Under 30-, 40- och 50-talet. Jag kom ofta ned till bruket med kvällsmat och kaffe till pappa. Han jobbade på lumpavdelningen, dit stora balar med papper kom. Han var med och grovmalde pappret. Och jag minns hur man kände doften av den kokande massan när pappret blektes med klor.

När kyrkan sen väl var byggd, så har jag och min fru varit aktiva. Många från bruket var det. Men förr i tiden lämnade inte många kyrkan. Alla gick i kyrkan under de stora högtiderna. Men vi har alltid uppskattat att vi har en kyrka nära oss

Tumba kyrka ligger på traditionellt kyrklig mark i Tuna, inte långt från vad som tidigare var Tumba bruk.

svenskakyrkan.se/botkyrka/tumba-kyrka

Textsammanställning: Andrés Lindström, Brigitta Stolt
Foto: Arne Hyckenberg, Jenny Samuelsson, Arkiv

BOKA IN – TUMBA KYRKA 50 ÅR!

JUBILEUMSKONSERT

Söndag 26/11, 17.00. Gloria av John Rutter samt mer härlig körmusik. Botkyrka kammarkör, Slussens Brassensemble, orgel & slagverk
Fritt inträde. Insamling till BOTKYRKABARN

FESTMÄSSA

Söndag 10/12 kl 17.00 Tumba Koralkör, Mega- och Maxikören medverkar. Ärkebiskop Martin Modeus predikar, många medverkande, efter mässan minnen från Tumba kyrka. Det blir ävenmat och mingel, kaffe och något gott.

NU VÄNDER VI BLAD

Ett kalasår, med 30 år Ängskyrkan och 50 år Tumba kyrka, ett år då två distrikt blev ett distrikt med två kyrkorum. Kyrkorum som är moderna, men väldigt olika, som ger möjlighet till kreativitet, prova nytt, möblera utifrån vad som skall ske. Kyrkorum där tradition kan vara viktigt men nyfikenheten på att göra gudstjänst, fira mässa, större konserter på nytt sätt tar över.

Ängskyrkan som är ljus, där alla möbler går att flytta, här där ideella och anställda jobbar sida vid sida, planerar tillsammans men rollerna är tydliga. Här möts alla åldrar under veckan för att på söndagen fira gudstjänst tillsammans.

Tumba kyrka är 70-talskyrkan med all sin träinredning, det stora korset på väggen, ett fast altare men för övrigt går alla andra i möbler att flytta på. Den breda kyrkan som passar så

bra för konsert med symfoniorkester och kör känslan är att det inte känns för trångt. Två kyrkorum som ser framåt med nyfikenhet och glädje, kyrkorum som är vana att prova nytt.

Sedan Tony Guldbrandzén och Martin Modéus jobbade tillsammans och provade olika gudstjänster och känslor, till idag med den utveckling som fortsatt att ske.

Hur möter vi våra församlingsbor, är en viktig fråga. Kyrkorna som står där utstrålar trygghet, där finns det troende människor, här skall man få känna sig välkommen, som den man är, vara med och utveckla kyrkan framåt.

Nu vänder vi blad, ett tomt blad som skall fyllas med innehåll, gemenskap och glädje.

*Anna-Lena Eriksson, verksamhetschef,
präst Tumba kyrka/Ängskyrkan*

”DEN MÄNNISKA SOM TROR, ELLER SÖKER TRO, TVIVLAR ELLER HAR TAPPAT SIN TRO, KAN GÖRA SIN LIVSRESA HÄR”

Att mötas i ögonhöjd, blyghet att tala om tro i Sverige, ideellt engagemang och framtidstankar. Botkyrka församlingsblad träffar Svenska kyrkans ärkebiskop Martin Modéus för ett samtal om medlemskap och kyrkans öppenhet inför människors olika livsresor.

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Den 4 december 2022 blev Martin Modéus Svenska kyrkans 71:a ärkebiskop. Då hade han varit biskop i Linköpings stift sedan 2011. Men en stor del av sitt yrkesliv var Martin Modéus verksam i Botkyrka församling. Där arbetade han under en kort tid tillsammans med Tony Guldbrandzén, Andreas Holmberg och Marika Markovits, som alla blev biskopar. Församlingen verkar alltså vara en fin grogrund för blivande biskopar. Vi träffar Martin Modéus på Ärkebiskopsgården i Uppsala för att samtala om vad medlemskap betyder i den kyrka han nu leder som ärkebiskop.

Vad är meningen med ett medlemskap i Svenska kyrkan?

– Det är att vara med och bidra. Svenska kyrkan talar inte om medlemsförmåner, eller att du ska titta hur mycket du får om du är medlem. Kyrkan talar i stället om hur mycket fint du är med och bidrar till. Det är en väsentlig skillnad. Det kan vara ett formellt medlemskap, men väldigt många känner att det är ett sammanhang som de tror betyder något för dem, där de kan nosa sig närmare.

– Medlemmarna bidrar till att skapa en plats där hela livet ryms. Den människa som tror, eller

söker tro, tvivlar eller har tappat sin tro, kan göra sin livsresa här. Svenska kyrkan kontrollerar inte halten eller kvaliteten på folks tro, utan är en yta där man söker sig fram. Det är en kyrka med ett stort kristet självförtroende och en stark kristen grund. Det är just därför den kan vara så öppen för människor att göra sin livsresa i. Jag är väldigt stolt över detta sätt att vara kyrka, säger Martin Modéus.

Hur ser Svenska kyrkans medlemsfokus ut?

– Kristus är fokus och Kristus har fokus på människor. Det är inte medlemskapet som är det centrala, även om det är viktigt för att kunna hålla plattformen intakt. Fokus är alltså på det Kristus gör och det han ger. Vi är på olika sätt människor runt Kristus. Kyrkans position ska vara att stå så nära Kristus att vi ser det han ser och kan göra det han gör. Alla är välkomna att vara där och göra sin resa. Att alla är välkomna är inget slapp tillhörighetsbegrepp. Det kan uppfattas som att inget betyder något, men det är tvärtom. Vi tror att vi har något att ge människor som de behöver och att de själva kan bidra med sådant som vi tillsammans behöver.

– Jag brukar använda Jesu bergspredikan som utgångspunkt när jag tänker på Svenska kyrkans struktur. Jesus hade kanske flera tusen människor framför sig när han satte sig ner och undervisa-

”SVENSKA KYRKAN KONTROLLERAR INTE HALTEN ELLER KVALITETEN PÅ FOLKS TRO, UTAN ÄR EN YTA DÄR MAN SÖKER SIG FRAM. DET ÄR EN KYRKA MED ETT STORT KRISTET SJÄLVFÖRTROENDE OCH EN STARK KRISTEN GRUND.”

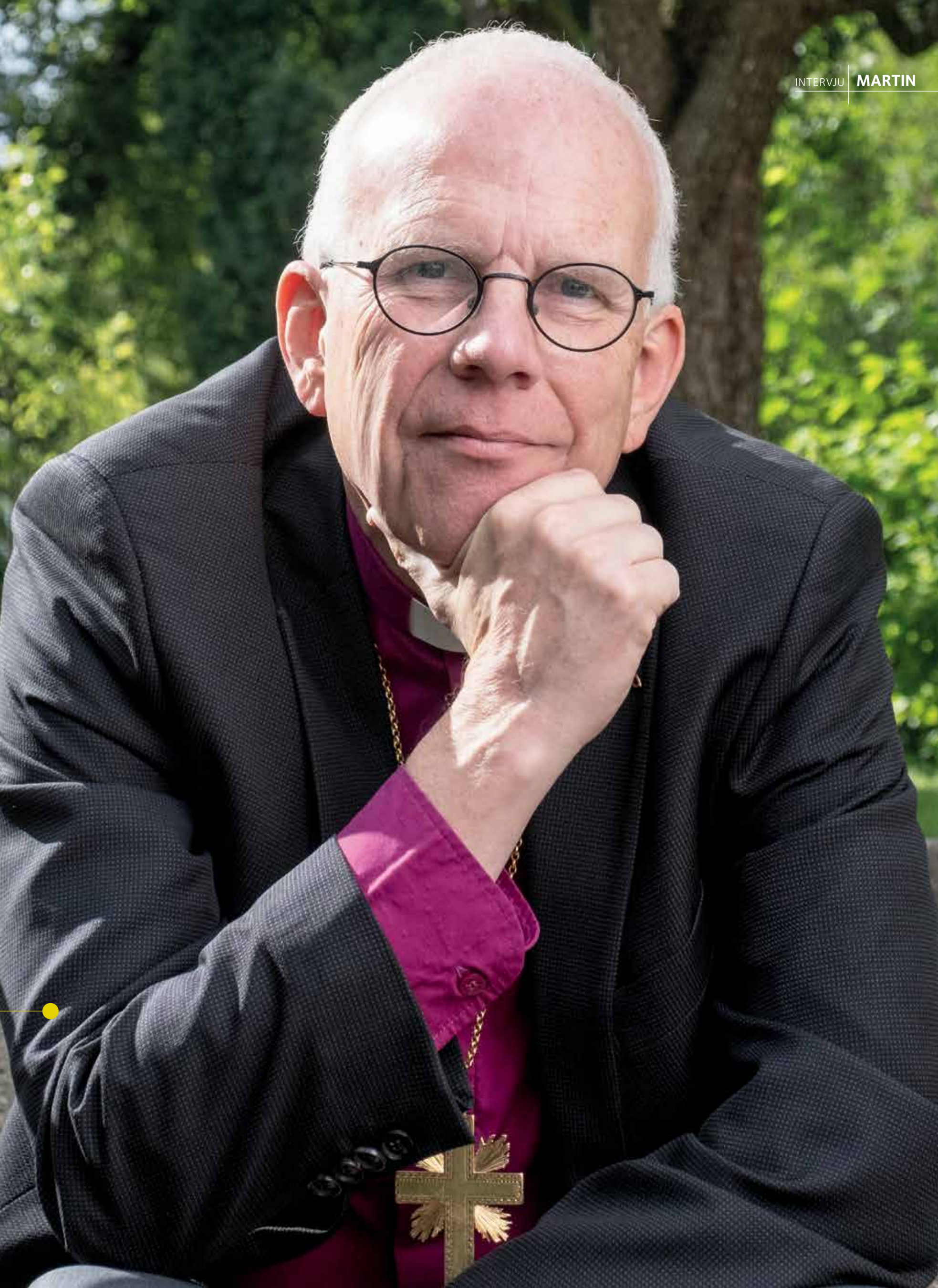
ÅLDER: född 1 mars 1962 i Sofia församling i Jönköping.

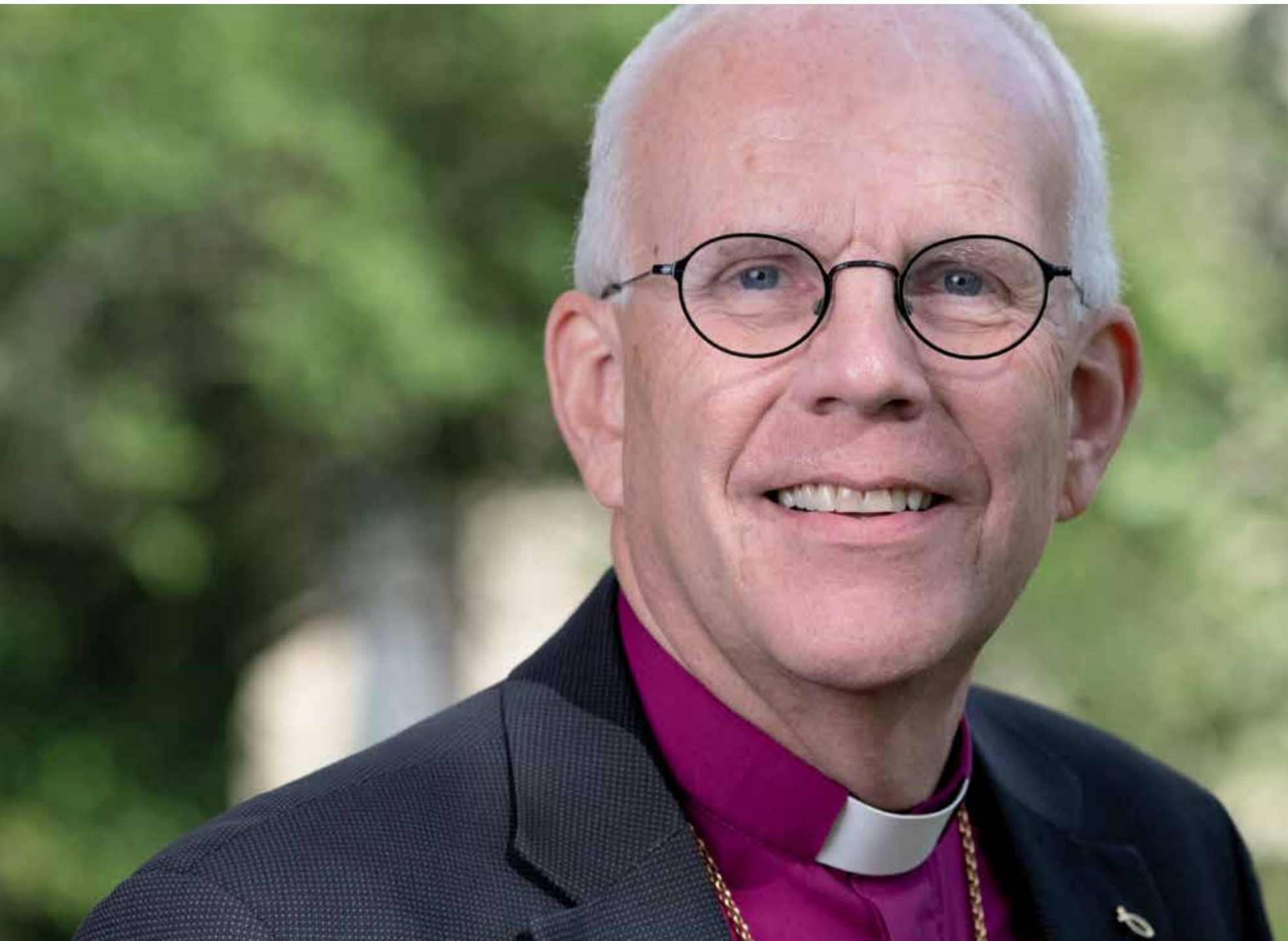
FAMILJ: Hustrun Maja, fem barn och ett par barnbarn.

BOR: Ärkebiskopsgården i Uppsala

FAVORITBIBELORD:

– Jag brukar använda Lukas 4:18–19. Jesus är i synagogan. Han slår upp den visionära texten om gudsriket, läser den och börjar sedan handla där-efter. När folk senare frågar honom om han är den som skulle komma hänvisar han tillbaka på detta. Jag ser det som Jesu linjetal. Ur det hämtar jag mina ledord: glädje, befrielse, äkthet och mod.

”JAG HAR MÖTT SÅ MÅNGA MÄNNISKOR SOM BÖRJAR MED ATT SÄGA ATT DE INTE ÄR TROENDE. SEDAN BERÄTTAR DE OM TRO PÅ ETT SÄTT SOM JAG MYCKET VÅL SKULLE KUNNA ANVÄNDA SJÄLV.”

de. Han mötte allesammans i ögonhöjd. Det är också Svenska kyrkans grundattityd: att möta människor i ögonhöjd. Sedan när man ser ut över fältet, eller berget, där de var, kan man se att närmast sitter hejarklacken, några kokar kaffe, eller sätter upp solskydd. Några är intresserade. Några tröttnar och går hem. Barn springer fram och tillbaka och en del står långt borta och undrar vad det här är. Det är en bra bild av en svenskkyrklig församling som hela tiden är i rörelse. Människor lyssnar lite eller mycket. En del säger: det här är för mig och följer med, men de allra flesta går hem. De tar med sig upplevelsen in i sitt vardagsliv. Sedan kanske det går ett och ett halvt år innan de tänker att det där jag var med om nog ändå var något. Då söker man upp

Jesus och frågar: vad var det där du sa? Detta är min bild av folkkyrkan med biblisk förankring.

Svenska kyrkan har 5,6 miljoner medlemmar vad har dessa egentligen gemensamt?

– Det är intressant att när vi tänker på vad som är gemensamt är det ofta särskiljande, alltså vad har de som ingen annan har. Jag vill säga att det som är gemensamt för dessa 5,6 miljoner är att de är älskade av Gud. Det är de andra 4,4 miljonerna också och detta är viktigt. Det har att göra med att vi inte ägnar oss åt att bygga murar. Vi bygger broar för att hjälpa människor att komma närmare. De 5,6 miljonerna betalar dessutom kyrkoavgift, men det är för folkkyrkan som även är till för de andra 4,4 miljonerna av den svenska befolkningen.

Det sägs ofta att Sverige är ett av de mest sekulariserade länderna i världen. Hur kan det då komma sig att så många ändå är medlemmar i Svenska kyrkan?

– Jag har tänkt mycket på bilden av vår sekularisering och tror inte att det stämmer. Jag tror

detta beror på att vi i Sverige har världens snävaste religionsdefinition. Det har talats så länge i Sverige om behovet av att bekänna sin tro med munnen enligt en väldigt tydlig bild. Det gör att det är något som ska finnas i huvudet som sedan ska ut genom munnen. Det är en bild som sitter väldigt djupt i många svenskar och då tror man att den tro man har inte räknas. Men religion är så mycket mer. Det är undran och tvivel, sökande, dans, musik, mat, fester, byggnader, farmor och mormor i aftonbönen och hur jag begraver min gamla pappa, osv, osv. I Sverige döljs allt det där. Men frågar man om religion i andra länder har man med mycket av det där. Det finns alltså andra sätt att mäta religiositet.

Finns det en blyghet att tala om tro i Sverige?

– Ja, det har länge funnits en bild i samhället av att tron är en privatsak. Har man den bilden med sig i ett individualistiskt samhälle blir tron osynlig. Jag har mött så många människor som börjar med att säga att de inte är troende. Sedan berättar de om tro på ett sätt som jag mycket väl skulle kunna använda själv. På ett sätt är det

OM TIDEN I BOTKYRKA

– Nästan hela mitt aktiva prästliv var i Botkyrka. Det har betytt jättemycket. Det är så oerhört många människor där som verkligen finns i mitt hjärta. För min inre blick ser jag ständigt dessa människor i olika sammanhang och skulle kunna tala hela dagen om saker som den eller den sagt och som blivit integrerade delar av mitt teologiska och pastorala bygge. Jag älskade att vara biskop i Linköping, men vid ett tillfälle, när jag hörde om en allvarlig händelse i Storvreten, for tanken genom mitt huvud: Nej, nu åker jag hem!

Träffa Martin Modéus!

Söndag 10 december firar Tumba kyrka 50 år! Välkommen på festmessa kl 17.00. Då medverkar bland annat ärkebiskop Martin Modéus.

Mer information kommer på svenskakyrkan.se/botkyrka i december.

glädjande och fascinerande, men också tråkigt. Om man vågar pröva orden om tro på sig själv kan man hitta så mycket mer.

– Jag brukar använda en liknelse om mig själv i svampskogen. Jag kan tyvärr inget om svampar och vet inte deras namn. Det innebär att jag inte ser dem. Fast jag vet att de är där ser jag bara höstlöv överallt. Jag tror det är på samma sätt med tron. Vi behöver hitta orden för tro. När vi har dem kan vi se vad vi har och var vi ska leta. Genom att lära mig namnen på svamparna kan jag också lära mig skilja de ätliga från de giftiga och från andra som bara smakar skunk. Det är likadant i religionens värld.

Hur ser framtiden ut för medlemmarna i Svenska kyrkan? Vilka förändringar krävs för att de ska kunna växa till och mogna? Är det en fråga om gudstjänstutveckling och vilken roll spelar lekmännen i framtidens kyrka?

– I mitt arbete med gudstjänstutveckling har jag försökt flytta fokus från förändring av gudstjänstens former till vilka värden vi samlas kring. Då kan man lättare arbeta med saker som

öppenhet, generositet, djup i tron och annat. Och för att växa och utvecklas i tro behöver jag andra människor. När vi ska utforska det viktiga i livet gör vi det väldigt ofta genom att tala med andra och gå djupare tillsammans. Det krävs en utveckling som gör att det finns ställen dit människor kan gå med glädje och hitta andra som på olika sätt söker i livets djup, utan att man ska känna att man måste vara väldigt aktiv, väldigt länge.

– Vi har redan en väldigt stark lekmannakyrka genom våra beslutsstrukturer med förtroendevalda. I konfirmandarbetet är det många lekmän som är engagerade. Jag tror att vi även behöver ett breddat bärande bland annat i diakoni och i

samtalsgrupper. Det finns också mycket att vinna på ett generationsöverskridande arbete där unga och gamla lär känna varandra.

– Det lokala arbetet är dessutom mycket viktigt. Vi måste ha en kristen infrastruktur som finns på varje plats, där människor får möjlighet att delta. Där förverkligas detta att man kan få möta människor att tala med, gråta med och träffa över en längre tid, säger Martin Modéus.

”VI BEHÖVER HITTA ORDEN FÖR TRO. NÄR VI HAR DEM KAN VI SE VAD VI HAR OCH VAR VI SKA LETA.”

”FÖR OSS ÄR DET VIKTIGT MED GEMEN- SKAPEN”

Konfirmationen blev steget in i kyrkan för Anton och Ida Östling. Gemenskapen fick dem att stanna kvar. Lek och allvar. Unga och äldre. Ansvar Här har de hängt med vännerna och lärt känna människor de annars inte skulle mött. De har talat om de stora frågorna, lekt och fått ta ansvar, samtidigt mognade och växte med ansvaret de fick och på köpet växte tro och värderingar fram. Nu väntar en ny stad och vi möter dem en varm sommardag precis innan flyttlasset ska lämna Botkyrka.

TEXT OCH FOTO: MAGDALENA WERNEFELDT

”Ska vi ses vid Ängskyrkan?”

Jag skickar ett sms till Anton och Ida Östling för att bestämma tid och plats för en intervju.

”Det kan vi göra. Vet du om någon kommer vara där? Jag har nämligen lämnat ifrån mig nycklarna”, svarar Anton.

Vi kommer överens om att vara utomhus. SMHI lovar sol och högsommarvärme.

Det är först när vi ses, i en lekpark i närheten av kyrkan så att lilla Juni kan gå och komma som hon vill, som jag förstår hur symbolladdat det där med nycklarna är. Under drygt ett decennium har Ängskyrkan i Storvreten varit navet i Antons och Idas liv. Här har de konfirmerats, hängt med sina kompisar, hittat kärleken, fått första jobbet, slitit med tentaplugg, blivit vuxna, gift sig, fått barn.

– Det här kommer alltid vara vår hemkyrka, säger Anton.

Men nu har han lämnat ifrån sig nycklarna och bara dagar efter att vi ses går flyttlasset till Linköping.

– Fast vi har redan bokat in flera helger i höst då vi kommer tillbaka. Vi ska vara med på församlingshelgen och när Ängskyrkan firar 30-årsjubileum och basaren i december, räknar Ida upp.

JAG VILLE GÖRA “KONFAN”

För både Anton och Ida började deras engagemang i kyrkan med konfirmationstiden. I Antons släkt har konfirmationen alltid varit självklar.

– Min bror och mina kusiner åkte alla på konfirmationsresa till Tanzania och mormor stod för kostnaderna. Men jag ville göra “konfan” med mina kompisar, så det blev Ängskyrkan och läger i Åre.

Konfa-gruppen fortsatte att umgås. De köpte godis och gick till kyrkan och spelade Uno. Det går lätt att se synen framför sig: ett gäng spralliga tonåringar som aldrig får nog av varandra.

– Efter ett tag kom Erik Belani, som var församlingspedagog då, och sa att “nu måste vi styra upp det här”, säger Anton och skrattar.

”JAG HADE VARIT NÅGON HELT ANNANSTANS OM JAG INTE HADE VARIT EN DEL AV FÖRSAMLINGEN. DEN HAR GJORT MIG STABIL OCH TRYGG.”

Erik ordnade regelbundna samlingar och flera i gänget gick Svenska kyrkans ledarutbildning för unga. Sommaren 2013 var Anton en av de unga ledarna på konfaläret på Gotska sandön.

Det året var Ida konfirmand.

– Jag hade haft det lite tufft med att få vänner. Men på lägret kändes allt väldigt naturligt och jag hittade en plats där jag accepterades för den jag är. Kanske att jag blev lite kär i Anton redan då, ler Ida.

”HIMLA GIVANDE”

Gruppen med ungdomar växer och får ett eget rum som de hjälper till att ställa i ordning och inreda. De blir en av Ängskyrkans så kallade ansvarsgrupper som planerar helgens gudstjänster, sköter ljud och ljus, bistår vid nattvarden och ordnar med fiket efteråt. I veckorna möts de på ”Mat och prat” på tisdagar och på ”Ungdomsgruppen” på onsdagarna.

– Det var så himla givande att vara där, så man ville inte missa. Vi kom från olika skolor, olika årskurser och lärde så mycket av varandra. Hade vi gått i samma klass hade vi inte valt varandra som vänner. Det var kyrkan som gjorde att vi upptäckte varandra och började göra annat ihop också, säger Ida.

Anton minns att någon i skolan frågade vad de gjorde där i kyrkan egentligen.

– ”Vi leker”, sa jag och han bara: ”Vadå? Leker?”

Vi skrattar åt det lustiga i situationen, men båda betonar sedan hur viktig leken är och hur den öppnat upp för många samtal på djupet, om tro och värderingar.

– Vi leker på församlingshelgerna också. Där är det folk i alla åldrar, från 1 till 80. Det är inte bara i barn- och ungdomsverksamheten som leken har en plats, säger Ida.

ANSVAR OCH NYCKEL

Efter några år hade en del kompisar slutat gå i kyrkan, nya årskullar konfirmander skulle ges samma chanser att få vara unga ledare och församlingsledningen såg att de äldre ungdomarna började tröttna.

– Då gav de oss mer ansvar. Vi fick ta över ledarskolan. Det var utvecklande, säger Anton.

Åren går. Ida utbildar sig till bagare. Anton får jobb som ungdomsledare i Ängskyrkan och får nyckel till kyrkan. Han börjar plugga till idrottslärare och går till kyrkan även när han inte jobbar.

– Det var bästa stället att sitta och plugga på.

GIFTE SIG PÅ UNGDOMSGRUPPEN

Ida och Anton som blev tillsammans under gymnasietiden har börjat planera för bröllop. De

tänker sig en stor fest och många gäster, men så slår corona till och antalet gäster på privata fester begränsas till max åtta. I samma veva får de veta att de väntar barn och känner att de inte vill skjuta upp äktenskapet längre.

– Så jag pratade med ”vår” präst, Anna-Lena Eriksson. Hon är den präst som varit med på alla läger och i Ungdomsgruppen. Jag frågade henne om vi kunde ha en vigsel med bara oss två på plats. Då undrade hon om vi inte ville viga oss på en onsdagssamling med ungdomarna.

Utöver Ida och Anton är det bara prästen och kantorn som vet vad som är i görningen den där vårkvällen, 21 april, 2021. Ungdomarna sitter i godan ro när dörrarna plötsligt öppnas och Anton och Ida skriker in. Det går ett sus genom kyrksalen.

Det var inte helt lätt för Anton och Idas familjer att smälta att de inget visste. En del kände sig snuvade på festen. Det kan Ida förstå, men:

– Jag har sagt till alla att ett bröllop inte är en fest i första hand. Det är ett löfte mellan oss och Gud. Jag är så himla glad att vi fick den stunden och att jag inte lät drömmen om det traditionella bröllopet styra bara för att det är normen.

– Och jag brukar säga att jag fick betalt för att gifta mig. Jag gifte mig ju på arbetstid, skojar Anton.

Senare samma år blev alla inbjudna till en stor dopfest istället när deras lilla dotter döptes till Maria Juni Nova Östling.

”VI HJÄLPER TILL”

Nu väntar ett nytt hem, en ny stad, nya jobb och en ny församling som de ser fram emot att lära känna och vara en del av.

– För oss är det viktigt med gemenskapen. Det är det vi har här i Ängskyrkan, över generationsgränserna. För att bara ge ett litet exempel: När vi berättade att vi skulle flytta, så var det direkt några som sa: ”Vi hjälper till”, säger Anton.

Den tillhörigheten och tryggheten vill de att Juni ska få växa upp med som en naturlig del i livet. Hon ska veta att hon har en plats och att hon är bra som hon är, säger Ida och tillägger:

– Jag hade varit någon helt annanstans om jag inte hade varit en del av församlingen. Den har gjort mig stabil och trygg.

Någon att prata med

DU KAN HA ENSKILDA SAMTAL MED DIAKON ELLER PRÄST.
SAMTALEN SKER UNDER TYSTNADSPLIKT.

svenskakyrkan.se/botkyrka/nagon-att-tala-med

TUMBA KYRKA 50 ÅR!

JUBILEUMSKONSERT

Söndag 26/11, 17.00

Gloria av John Rutter samt mer härlig körmusik.
Botkyrka kammarkör, Slussens Brassensemble,
orgel & slagverk

Fritt inträde. Insamling till BOTKYRKABARN

FESTMÄSSA

Söndag 10/12 kl 17.00

Tumba Koralkör, Mega- och Maxikören med-
verkar. Ärkebiskop Martin Modeus predikar,
många medverkande, efter mässan kommer
några att berätta minnen från Tumba kyrka.
Mingel, mat och kaffe.

Testa Svenska kyrkans app för barn

I appen Kyrkan kan ditt barn utforska
kyrkorummet på ett lekfullt sätt.

Ladda ner
appen

Available on the
App Store

GET IT ON
Google Play

VILL DU

FÅ INFORMATION OM VAD SOM
HÄNDER I BOTKYRKA FÖRSAMLING?
Prenumerera på våra
digitala nyhetsbrev!

NÄR ALLA sover

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: TOBIAS OLINGDAHL

När de flesta av oss sover som djupast finns det faktiskt några som är vakna sedan flera timmar tillbaka. När våra väckarklockor ringer har de redan bakat flera plåtar bröd och rullat bullar som står redo på bröddiskarna i bagerier. Vi möter tre ungdomar från Ängskyrkan som valt att bli bagare för att prata om livet, tidiga morgnar, bakning, kyrkan och gemenskapen.

Höstmörkret har precis lagt sig. Några körsångare hastar över parkeringen vid Ängskyrkan i Storvreten för att snabbt komma in från blåsten till sin repetition.

I köket däremot lyser köksbelysningen och ugnen är på. Här hittar vi Lisa Adelly, Marcus Billing Söderberg och Elias Bladh för en bak- och pratkväll. Gemensamt för dem är engagemanget i kyrkan, att de bor i området och har ett genuint intresse av att baka. En sak som skiljer dem åt är åldern. Trots det har de mötts i kyrkans olika verksamheter som oftast är över generationerna.

– ”Vi” fyllde 30 år i år, säger Marcus och skratrar. Med det menar han Ängskyrkan och sig själv.

För Marcus började gemenskapen i kyrkan med konfirmationen år 2007 och därefter som ungdomsledare tills han slutade gymnasiet och började jobba på bageri. Nu brukar han istället dyka upp på olika aktiviteter under året, som till exempel Ängskyrkans julbasar och födelsedagsfirandet av Ängskyrkan.

Lisa Adelly och Elias Bladh skojar och småsnackar konstant, samtidigt som de bakar.

– Jag jobbar mycket därför har jag inte lika mycket tid för kyrkan. Men gemenskapen och människorna i kyrkan är en del av livet även om jag inte hinner gå hit lika ofta som förr, säger han.

Lisa Adelly fyller 18 om några veckor när intervjun görs.

– Det känns coolt att fylla 18, att äntligen bli vuxen, säger hon.

Elias är 17 år och fyller tidigt på året. Han och Lisas familjer umgås utanför kyrkan och dessutom träffas de i ett större ungdomsgäng. De konfirmerades samtidigt och är båda ungdomsledare.

– Våra familjer och några till brukar ofta fira de stora högtiderna tillsammans, berättar han.

TÅRTBAKARTÄVLING

Ängskyrkans kök framkallar minnen från ungdomsgruppens olika aktiviteter genom åren.

– Men då var det inte nyrenoverat med en sprillans ny ugn och spis, säger Marcus.

– Vi har ibland tårtbakartävling med recept som kanske saknade ingredienser för att det ska bli roligare och mer utmanande, säger Lisa.

– Sen ska några som har rollen som domare smaka och utse en vinnare. Det är en av de roligaste höjdpunkterna för ungdomsgruppen, säger Elias.

Men idag ska de använda ett recept där alla ingredienser finns.

För Marcus Billing Söderberg var valet att bli bagare och konditor självklart eftersom hans föräldrar är det. Han har ställt upp i årets bagare två år i rad och kommit på fjärde plats.

För Marcus kommer Ängskyrkan alltid vara ”hemma” även om jobb och flytt till en annan del av Stockholm gör att han inte kommer lika ofta som förr.

– Gemenskapen och människorna i kyrkan är en del av livet.

Lisa Adelly har alltid gillat att baka även om ett framtida yrke med tidiga morgnar kan ge ångest ibland.
– Men när jag står och bakar känner jag att det är värt det.

För Lisa har kyrkan alltid stått för trygghet och gemenskap över generationsgränserna.

Ångskyrkans kök framkallar minnen från ungdomsgruppens olika aktiviteter genom åren.

Det var Elias Bladhs schweiziska mormor som inspirerade honom att bli bagare.

– I den schweiziska kulturen bakar vi tillsammans.

Elias tycker att sammanhanget är viktigt något som också visar sig i engagemanget som ungdomsledare i Ångskyrkan.

– Vi ska baka vaniljkornetter. Receptet har jag fått från min mormor som är schweizare och där äter man gärna söta bakverk som denna, berättar Elias som hellre äter wienerbröd än kanelbullar.

GENUINT INTRESSE

Lisa och Elias går bageri- och konditoriinriktning på gymnasiet. Marcus gick också bageri- och konditorutbildning och arbetar idag som bagare på ett konditori vid Segeltorp centrum. Han har ställt upp i årets bagare två år i rad och kommit på fjärde plats. Det är en stor förberedelse och är mycket krävande.

– För mig var valet att bli bagare och konditor självklart eftersom mina föräldrar är det. I familjen finns såklart ett genuint intresse för bakning. Därför var det också självklart för mig att följa i deras fotsteg, säger Marcus.

Lisa, Marcus och Elias skojar och småsnackar konstant, samtidigt som de bakar.

– Det är så vi gör i bageriet för att ha roligt. Vi pratar, skojar, skrattar, hjälps åt, säger Marcus.

Just nu har Lisa sin praktik på Marcus arbetsplats och trivs bra. Hon rör i vaniljkrämen som inte vill tjockna idag. Spisen är ny för henne och hon är osäker på hur varm plattan egentligen kan bli.

– Vanligtvis måste krämen koka ganska hårt och jag måste röra hela tiden. Jag kan inte ha för alltför hög temperatur heller för då bränns den vid, säger hon.

MORMOR INSPIRERADE

Lisa har alltid gillat att baka och redan på högstadiet började hon fundera på yrkesvalet. Hon fick pröva att arbeta på Marcus arbetsplats för att se om det var rätt beslut. Det är såklart inte alltid glamoröst att vara bagare. Tidiga morgnar då väckarklockan ställs in redan på nattimmarna gör att en arbetsvecka sätter sina spår.

– Det är klart att helgen är något att längta efter, och tidiga morgnar kan ge ångest ibland. Men när jag står och bakar känner jag att det är värt det, säger Lisa.

För Elias var det hans mormor som inspirerade honom att bli bagare. Han har alltid gillat praktiska arbetsuppgifter.

– I den schweiziska kulturen bakar vi tillsammans, ofta sött bröd. Det blir en bättre jäsning med socker i, menar Elias.

Elias har instagramkontot *Eliasbaktankar* med cirka 1900 följare där han publicerar bröd och recept som han bakar.

VÅGA GÖRA FEL

Tillbaka till vaniljkrämen som inte vill tjockna. Nu diskuterar de alla tre hur de kan rädda den.

– Man blir ju duktig på att rädda saker, man gör ju räddningsförsök då och då. Det är viktigt att träna på att göra fel, säger Marcus.

Lisa fortsätter:

– Det är ju likadant här i kyrkan. Vad har jag inte lärt mig av att göra fel och att inte känna skam när jag gjort fel.

De berättar speciellt om Ångskyrkans präst Anna-Lena Eriksson som stått upp för ungdomarna.

– Hon har försvarat oss ungdomar när vi fått skäll trots att vi inte gjort något fel, i alla lägen. Det känns bra att någon vuxen står på vår sida. Det gör också att man vågar göra fel och att jag känner mig trygg, säger Elias.

Vaniljkornett är som en fylld glasstrut med socker, smördeg och vaniljkräm som fyllning.

Anna-Lena Eriksson har arbetat med ungdomar i många år och flertalet unga i Botkyrka har varit på läger med henne.

– Jag har alltid tyckt att ungdomar är viktiga, att det är okej att göra fel, men de måste stå för det, våga ha en öppen dialog med mig, säger Anna-Lena.

I Ängskyrkan är ungdomarna som engagerar sig ideellt likställda med de vuxna. Ungdomarna får därför samma ansvarsuppgifter som en ideell vuxen, till exempel i gudstjänsten eller vid kyrkkaffet.

– Jag vill ha en kyrka för alla åldrar med allt vad det innebär och där ungdomar är en självklarhet. En nyckel är att de vet att jag gillar dem och trivs att umgås med dem. Ofta kan de se på mig när de gör något tokigt, och rättar till det utan att jag behöver säga något, fortsätter Anna-Lena.

Hon menar att ungdomar gör fel precis som andra människor och att det är viktigt att ställa frågan varför.

– Då får de förklara och ofta är det inte så stort problem. Ungdomarna har hört mig försvara dem gentemot bussförare, eller andra vuxna när vi varit på läger. Vi måste jobba för ett gemensamt ”vi”, säger Anna-Lena.

”HÄR ÄR HEMMA”

För Lisa har kyrkan alltid stått för trygghet och gemenskap.

– Vi har sett varandra växa upp och jag har nog känt mig mer trygg under min uppväxt tack vare kyrkan. Här möts vi över generationsgränserna och det är också tryggt, säger Lisa.

Elias tycker att sammanhanget är viktigt och han lägger ner många ideella timmar på att vara ungdomsledare.

Marcus menar att ”Här är hemma”. Även om han snart ska flytta till en annan del av Stockholm.

– På advent är det som en stor mötesplats här i Ängskyrkan. Då kommer alla, och det är roligt

Anna-Lena Eriksson

att träffa dem man inte ser vanligtvis. Basaren vid jul är fantastisk, med andakten och julmarknaden och auktionen säger Marcus.

Vaniljkornetterna är klara. Kören har precis slutat sin repetition och Elias, Marcus och Lisa möter upp ett 10-tal körsångare med ett fat sockriga bakverk. Marcus ska hem och sova några timmar. Väckarklockan kommer sättas på 02.00. Han verkar dock inte speciellt bekymrad över tiden.

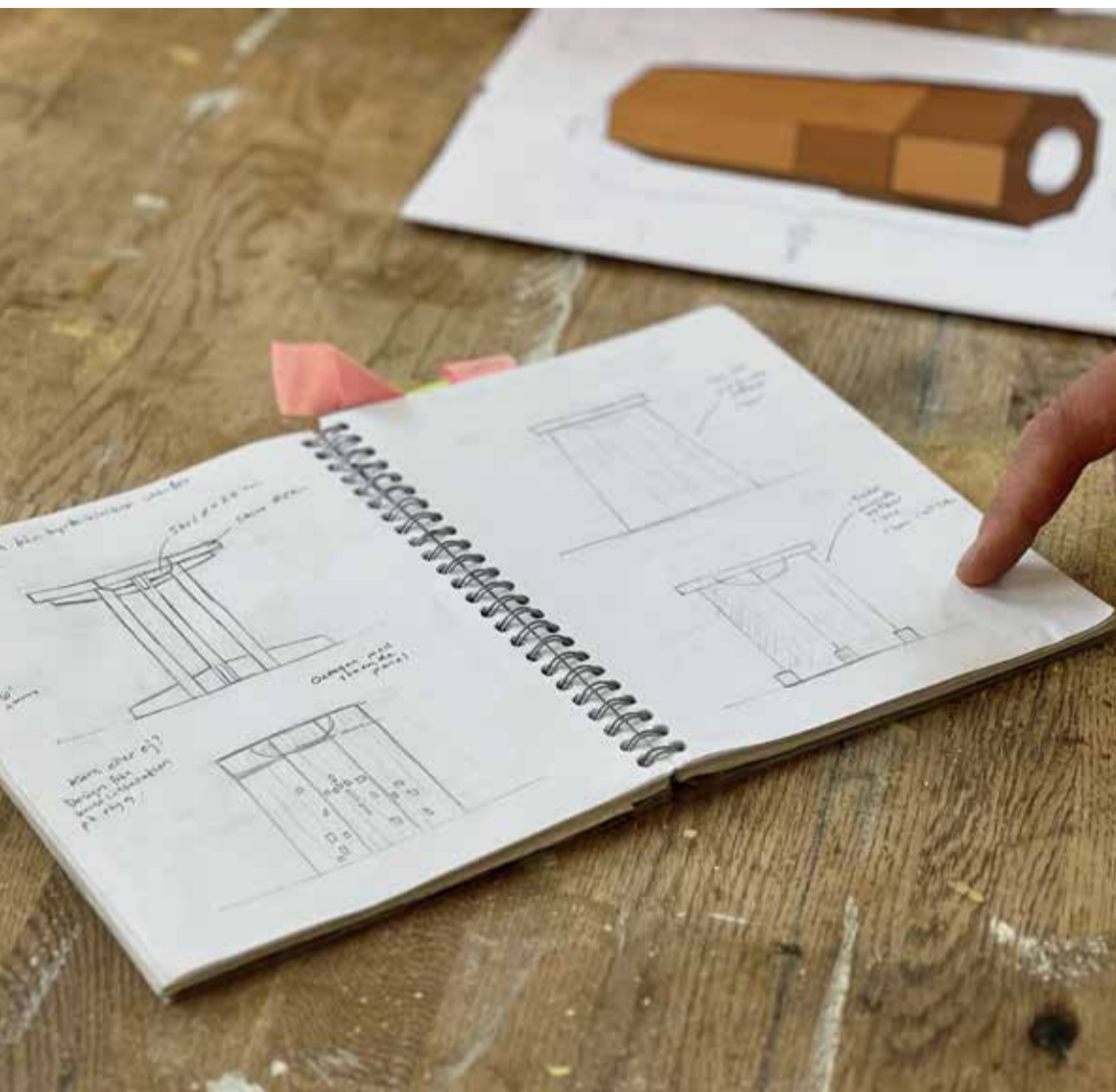
– Vi går in i en arbetstopp nu i samband med kanelbullens dag. Sen kommer halloween, allhelgona, fars dag, advent, jul, semlor och sist påsk. Då kan vi andas. Sen en arbetstopp vid skolavslutningar och studenter också. Vi ska ju serva alla andra som är lediga på högtiderna, säger han med glimten i ögat.

TUSENTALS BULLAR

Några veckor senare berättar Lisa och Marcus att de hade bakat 1200 bullar dagen innan kanelbullens dag som är den fjärde oktober.

– Jag är väldigt trött men det beror mest på tidiga morgnar, skriver Lisa på sms.

– Av de 1200 bullar vi bakade sålde vi 1140 på en och samma dag. Nybakat är alltid bäst, säger Marcus i telefon.

Snickaren Tom Hellgren skissade på flera olika varianter av Tumba kyrkas nya dopfunt innan valet föll på hans omtolkning där den äldre dopfuntens form, en oktagon, behölls, men tillverkades i massiv furu och valnöt som oljades.

EN DOPFUNT VÄXER FRAM

Hur ofta byter man dopfunt i en kyrka egentligen?
Ja, du gissade rätt: Inte särskilt ofta.
Tumba kyrkas nya dopfunt blev till i Tom Hellgrens snickeri.

TEXT: MAGDALENA WERNEFELDT FOTO: MAGDALENA WERNEFELDT, JENNY SAMUELSSON, JOAKIM ÖJHAGEN

Det doftar trä redan på uppfarten. Dörren in till verkstan står öppen och ut letar sig ljudet av en sågklinga. Här på Nedersta gård, i en stor och ljus lokal med fönster i tre väderstreck, håller Tom Hellgren och hans sambo Hanna Lindblom till sedan ett år tillbaka.

– Vi trivs här och kan faktiskt cykla hit hemifrån, säger Tom och pekar bortåt åkrarna. Mobilen ringar och Tom stämmer av mått och detaljer på någon ritning. Solen lyser som en spotlight på Hanna där hon står vid en maskin. Det är flera projekt i gång samtidigt, i olika stadier. Allt härinne är i oklanderlig ordning. Arbetsstationerna. Virket i staplar.

Minsta lilla mejsel har sin plats på de stora verktygstavlorna.
– Det här är min gammelfarfars hyvlar. Han höll på med finsnickeri i sin snickerbod högt upp i hög ålder, även när han senare i livet satt som ordförande i skolstyrelsen i Haninge, säger Tom och plockar ner en rubank (en hyvel för planing av större ytor) från verktygstavlan.

Tom Hellgren och han sambo Hanna Lindblom har ofta flera olika projekt på gång i snickarverkstaden. Arbete med dopfunten var ett av de ovanligare.

EN SNICKARSLÄKT

Farfar gick i sin fars fotspår och blev snickare, liksom Toms pappa, som valde att starta en firma i byggnadsbranschen. Från det att Tom var fjorton år jobbade han i firman varje sommar och det dröjde inte länge förrän hans anlag gjorde sig påminda.

– Jag tyckte om att göra listarbeten till exempel. Tycker man något är kul blir man bra på det, säger han.

Tom startade en egen byggfirma som 22-åring. Samtidigt kom det in beställningar på platsbyggda bokhyllor, bord och annat finlir. Till en början arbetade han endast med handverktyg, men när uppdragen började bli fler och fler startade han Hellgrens finsnickeri och köpte in maskiner. Det är inga billiga pjäser. Bara en hyvel kostar 100 000 kronor.

SKISSADE FRAM DOPFUNTEN

Så i juni förra året dök det upp en förfrågan han aldrig tidigare fått. En av hans anställda i byggfirman kom och sa att Tumba kyrka ville hitta någon som kunde tillverka en dopfunt i trä som lätt skulle gå att flytta.

– Jag tyckte det lät spännande, så jag åkte dit och träffade prästen Anna-Lena Eriksson i Tumba kyrka. Det är ju en modern kyrka från 70-talet med mycket trä i inredningen. Men dopfunten var gjord i sten.

Tom tog intrycken med sig hem och också dopskålen som han förvarade i bubbelplast inne på kontoret. Sedan satte han sig med papper och penna och skissade. Tom plockar fram skissblocket och visar en klassisk piedestaldesign, en annan skiss inspirerad av klocktornet vid kyrkan och ytterligare en som är en tolkning av den befintliga dopfunten.

– Designprocessen funkar så. I det läget ska man inte begränsa sig, säger Tom.

Till slut föll valet på Toms omtolkning. Den äldre dopfontens form, en oktagon, behölls men tillverkades i massiv furu och valnöt som oljades.

Undertill finns en dold egenkonstruerad ställning med både hjul och ben för att möta kravet på att både vara flyttbar och stabil.

TIDEN KOMMER SÄTTA SINA SPÅR

I april stod dopfunten klar att leverera, märkt på insidan med "Tom Hellgren 2023". Den äldre fick sin nya plats utanför kyrkan och den nya togs i bruk. Oavsett om dopet sker med endast några få närvarande eller med en fylld kyrksal och stor dopfest så är dopet en livshändelse. Generation efter generation skapar minnen för livet vid kyrkans dopfunt.

– Det har varit speciellt att tillverka något som man veta ska leva länge. Om något går sönder så kommer någon att laga det. Det hör till och jag tycker att det är en rolig grej, att tiden kommer sätta spår.

Den gamla dopfunten som var placerad långt bak i Tumba kyrka hamnade lite i vägen i samband med ombyggnad av kyrkan.

– Vi ville flytta fram dopfunten, men för att det skulle fungera vid andra tillfällen behövde den vara mobil. Därför föll valet på att ta fram en ny flyttbar dopfunt, säger Anna-Lena Eriksson, verksamhetschef i Tumba kyrka.

– Det har varit spännande att följa projektet från tanke, skiss, tillverkning till färdig dopfunt. Det var härligt att få ta den nya dopfunten i bruk och döpa i Faderns, Sonens och den helige Andes namn. Jag ser dopfunten som "ett smycke" framme i koret där många kommer att bli döpta.

Den gamla dopfunten har flyttats ut på innergården, för att kunna användas vid utomhusdop.

”MUSIKEN GAV MIG ETT SPRÅK”

Hon är en stark musikprofil i Botkyrka församling, kyrkomusiker Elisabeth Edström. Över en kopp kaffe en sen höstkväll berättar hon om hur musiken gav en blyg tjej ett språk och en gåva som hon kunde glädja människor med. Denna höst fyller Ängskyrkan 30 år och Tumba kyrka 50 och Elisabeth blickar både bakåt och framåt.

TEXT: BRIGITTA STOLT FOTO: ARNE HYCKENBERG

Hon väntar utanför spärarna vid Tumba station. Elisabeth Edström, kyrkomusiker i Botkyrka församling. Idag pensionär men numera timanställd i församlingen. Hennes ögon är pigga, och gången är spänstig. Vi hoppar in i hennes elbil och kör mot Tumba kyrka. Det är en sen septemberkväll, luften är krispigt kall och fuktig, på en och samma gång.

– Titta, vad vackra lönnarna är i kvällsskenet, säger Elisabeth medan vi går in mot kyrkan och Elisabeth knappar in koden. Vi stöter på en anställd som sitter kvar och jobbar sent, samtidigt som en körledare kommer förbi och hejar.

VÄXTE UPP PÅ LANDET

Vi spolar bandet bakåt och Elisabeth berättar hur hon under de första levnadsåren växte upp på en bondgård utanför Katrineholm. Hennes mormor dog i barnsäng, vilket bidrog till att hennes egen mor fick bo på barnhem med sina yngre syskon en tid. Livet styrde så småningom in på en rakare väg, och hennes morfar blev ordförande i en EFS-grupp ... vilket var raka vägen in i kyrkans- och musikens värld.

–Mamma ville tidigt att jag skulle lära mig piano, så jag kunde spela för flickorna i syföreningen. Jag fick börja spela piano från sex års ålder med tant Gerda. Och vi hade ett gammalt svart piano som ständigt var ostämt, vilket har påverkat mitt gehör. Men jag minns speciellt när jag fick sitta alldeles själv och spela i finrummet. Där kunde jag gå in i min värld och hitta mitt eget språk ... musiken. Det var en vacker och befriande värld.

Elisabeths pianospel blev väldigt uppskattat och hon fick noter och pepp av sin moster. Hennes

pappa önskade alltid låtarna: *Aftonklockorna* och *Lysmaskidyll*, då blev han så rörd, berättar Elisabeth.

– Jag var väldigt hämmad och rädd som barn, men musiken gav mig frihet, ett språk och en gemenskap.

TID OCH RUM FÖRSVANN

När man lyssnar på Elisabeth får man en känsla av att musiken burit henne genom livet. Hon beskriver hur hon började i kyrkokören och en nystartad flickkör i Katrineholm med Knut Svensson som körledare. Elisabeth fick så småningom en egen jättestor nyckel till kyrkan där hon kunde öva orgel. Där kom hon att sitta själv och öva i den tomma kyrkan. Hon beskriver hur tid och rum försvann.

”Vi måste ta vara på det musikaliska kapitalet som kyrkorna har. Dra ned på tempot lite, spela mer av de gamla vackra verken. Men nya psalmer kommer, och vi behöver också göra om den liturgiska musiken.”

Åren gick och Elisabeth kom in på KMH, Kungliga Musikhögskolan och studerade där 1962-1969. Orgeln blev det givna huvudinstrumentet liksom körledning och sång. Hon studerade under sex och ett halvt år och fick då titeln musikdirektör.

KUL MEN KRÄVANDE

Nu fyller Ängskyrkan 30 år och Tumba kyrka 50 år. Elisabeth har varit en del av deras verksamhet under dessa fem decennier i Botkyrka församling.

”DÄR KUNDE JAG GÅ IN I MIN VÄRLD OCH HITTA MITT EGET SPRÅK ... MUSIKEN. DET VAR EN VACKER OCH BEFRIANDE VÄRLD”

–När jag började i församlingen 1974 fanns det en liten damkör och en trasslig orgel. Men redan efter ett par månader hade jag en barnkör och kyrkokören hade blivit en blandad kör. Den trassliga orgeln visade sig småningom omöjlig att stämma. Församlingen tog ett radikalt beslut och köpte en ny Magnusson-orgel. Det blev ett bra församlingsinstrument.

Elisabeth var också med och köpte en ny orgel till Ängskyrkan. Det blev av ekonomiska skäl en digital orgel. Den hade sina fördelar, men också sina nackdelar. Anslaget blir stumt och klangen upplevdes inte lika levande, berättar hon.

Ett år innan Elisabeth började, 1973, invigdes Tumba kyrka, och Tony Gulbrandzén var präst och Erik Claesson kyrkoherde.

–Tony Gulbrandzén och Erik Claesson, båda kyrkoherdar, distriktsledare och kollegor har också varit mina vänner. Och körmedlemmar har burit körerna tillsammans med mig. Det har funnits så många olika ljusgestalter i kyrkorna

under åren. Distriktssköterskan och syföreningsmedlemmen Anna Söderlund var en dem. Vi har också gjort så mycket kul under åren. Vi har bland annat haft församlingsaftnar med: ”Så ska det låta”. Och jag har fått vara med och göra större körverk, inom- och utom församlingen.

FEM MUSIKALISKA DECENNIER

1984 startades Botkyrka Kammarkör. Den var med i ett samarbetsprojekt, där Eric Ericson kom och ledde körerna i tre konserter i Botkyrka, Tumba och Huddinge kyrkor.

–Jag har alltid lett många körer, vilket är väldigt kul, men också väldigt krävande, då det är många kontakter, säger Elisabeth med ett leende.

Hur tycker du att kyrkan förändrats under åren?

–En guldålder var under Tony Guldbrandzéns tid. Men numera samverkar man mer i arbetslagen och i hela församlingen. Det har blivit ett varmare klimat i kyrkan och man lägger större vikt vid Jesus Kristus och den Heliga Anden. Numera vill man komma åt insidan mer. Och det är tillåtet med kultur, filosofi och litteratur. Vilket är helt som det ska.

Speciella ”hållplatser” under dessa år?

–Det har funnits många speciella ögonblick när allt stämmer i en kör. Att dirigera en kör engagerar både den inre- och yttre människan.

Du har skrivit en del musik för kyrkan, vill du nämna något?

–Ja, jag har skrivit lite musik på 90-talet för kyrkoåret till advent, jul och påsk. ”Bibelvisor för blandad kör” i 5 delar. Det är bruksmusik - oftast för 3-stämmig kör.

Favoritplats i någon av kyrkorna?

–Jag får kraft av naturen och njuter av lönnarna utanför Tumba kyrka och kyrkbacken upp till Tullinge kyrka.

Om du stoppar upp fingret i den kyrkomusikaliska vinden, var tror du då att den tar oss i framtiden?

–Jag tänker att fler och fler söker sig till mässan för att få kraft. Till de små gemenskaperna. Vi måste ta vara på det musikaliska kapitalet som kyrkorna har. Dra ned på tempot lite, spela mer av de gamla vackra verken. Men nya psalmer kommer, och vi behöver också göra om den liturgiska musiken. Personligen önskar jag göra den gregorianska musiken mera känd.

Vad är det bästa du tar med dig från dessa år?

–Gemenskapen med arbetskamraterna har varit viktig. Och jag har fått ta del av olika spiritualeteter i de olika kyrkorna. Alla körresor vi gjort har varit fantastiska. Och att jag har fått arbeta i förlåtelsens värld. Jag är oändligt tacksam för det jag har varit med om.

NAMN: Elisabeth Edström

ÅLDER: 81

FAMILJ: Två syskon, syskonbarn, sambon Lars-Göran Alm

UTBILDNING: Kungliga Musikhögskolan med Högre organist-, Högre Kantors- och Musiklärarexamen

YRKE: Kyrkomusiker

CV: Domkyrkan i Strängnäs, sedan i Skönsmöns kyrka 1969–1974. Där träffade Elisabeth sin man, Bert-Allan Edström. De flyttade tillsammans till Tumba augusti 1974. Bert-Allan blev kantor i gamla Broängskyrkan i Tumba och sjöng i Radiokören. Elisabeth blev organist i Tumba församling, i Botkyrka församling. Ordinarie där till 2009, då hon blev pensionär, men har fortsatt på halvtid i Tullinge ett par år. Numera vikarie då och då.

FAVORITVERK: Bach, och Brahms: Ein Deutsches Requiem och psalm 387: Jesus Kristus är vår hälsa.

Låt oss prata om sorg

När sorgen drabbar kan det ge en känsla av överklighet. Det som tidigare gav balans och harmoni finns inte kvar. Men det finns ett liv efter döden – också för dig som blir kvar. Under hösten fram till 12 november pratar vi extra mycket sorg i Botkyrka församling. Vi gör det med en fotoutställning, samtal poddserie en QR-kodsvandring.

NÄR HOPPET ÖVERGER OSS

I samarbete med Botkyrka församling visar Kollektiv Sorg en fotoutställning i Tumba kyrka, som en del i Tema Sorg.

Utställningen är en reaktion på det beväpnade våld som präglar vårt avlänga land och skördar människoliv såväl som framtidstro. Det är ett utdrag ur en större utställning som hölls i Botkyrka konsthall under oktober 2022 – februari 2023.

Med hjälp av fotografen Nadine Flatt har utställningen kunnat gestalta sorgen och dess olika skepnader. Syftet är att skapa en inkluderande fristad för förståelse och lärdom, där man som medmänniska oavsett religiös tillhörighet kan ta del av ett universellt språk i form av känslorna: sorg och hopp.

Du hittar tider för när du kan se utställningen här: svenskakyrkan.se/botkyrka/nar-hoppet-overger-oss

NÄR HOPPET ÖVERGER OSS

Allhelgonahelgen är en tid på året då människor som avlidit uppmärksammas. Många människor samlas i kyrkor och på kyrkogårdar för att minnas sina anhöriga. Oavsett om sorgen är aktuell eller ligger långt tillbaka i tiden, hamnar sorg i fokus för många av oss då.

I denna poddserie får vi i tre korta avsnitt följa olika perspektiv på vad sorg kan handla om och hur den påverkar oss människor. Rikard Olofsson, präst i Tullinge kyrka, samtalar med två av sina kollegor om hur det kan vara att möta sorg både i sitt eget och andras liv. Maria Frisk, församlingspedagog och Åsa Dysholm, diakon, delar med sig av sina erfarenheter av sorgens närvaro i liv och arbete.

Lär mer/lyssna: svenskakyrkan.se/botkyrka/sorge-podden

Samtal om våld och sorg

Kan Bibelns berättelser lära oss något om förtvivlan vrede och sorg. Anne Saarinen från Botkyrka kvinnojour samtalar med Anne Sörman utifrån boken Mellan vinge och kropp. Torsdag 9 november 19.00 i Tumba kyrka.

FÖRFATTARSAMTAL I DIN TELEFON

Varje år medverkar Svenska kyrkan på Bokmässan i Göteborg med programmet Se människan med samtal med aktuella författare om tro, livsfrågor och vad det innebär att vara människa. I år medverkade bland andra Vanna Rosenberg, Jonas Gardell och Jonas Hassen Khemiri.

Alla författarsamtal kan du nu ta del av via svenskakyrkan.se/bokmassan.

@hadanefteribotkyrka

På instagram-kontot @hadanefteribotkyrka, delar Botkyrkas kyrkoherde Beatrice Lönnqvist bilder och tankar från livet i Botkyrka.

KOLL PÅ VAD SOM ÄR PÅ GÅNG

Vill du ha information om kommande gudstjänster, konserter och annan verksamhet i Botkyrka församling?

Börja prenumerera på våra nyhetsbrev, helt kostnadsfritt. Då får du e-post med aktuell information om vad som händer i våra kyrkor.

Du börjar prenumerera via svenskakyrkan.se/botkyrka/nyhetsbrev

ALLHELGONAHELGEN

i Botkyrka församling

Välkommen till våra kyrkor och kyrkogårdar under allhelgonahelgen.
Du är inte ensam i din sorg.

FREDAG 3 NOVEMBER

BOTKYRKA KYRKA

15.00-18.00

Allhelgona på Botkyrka kyrkogård

LILLA DALENS KAPELL

14.00-19.00

Allhelgona på Lilla Dalen

TULLINGE KYRKA

14.00-19.00

Öppen kyrka i Allhelgonatid

18.00

Stilla pianomusik

Under Öppen kyrka är du välkommen in i kyrkan och tända ett ljus eller bara sitta ner en stund.

LÖRDAG 4 NOVEMBER

BOTKYRKA KYRKA

14.00-19.00

Allhelgona på Botkyrka kyrkogård

16.00, 17.00, 18.00

Musikandakt

LILLA DALENS KAPELL

11.00-19.00

Allhelgona på Lilla Dalen

13.00, 15.00, 17.00

Minnesgudstjänst

TULLINGE KYRKA

11.00

Mässa

11.00-19.00

Öppen kyrka i Allhelgonatid

16.00

Musik- och minnesgudstjänst

SÖNDAG 5 NOVEMBER

LJUSETS KYRKA

11.00 Musik- och minnesmässa

Tullinge kyrka

10.00

Tullingemässan

10.00-17.00

Öppen kyrka i Allhelgonatid

11.15

Livssamtal

16.00

Blott en dag

TUMBA KYRKA

17.00

Ljusbössa

ÄNGSKYRKAN

11.00

Mässa med ljusständning

Elva streck
och lite färg!

UTSTÄLLNING MED
HERREGUD & CO

28 OKTOBER – 6 JANUARI

Hela Människans secondhandbutik, Gröndalsvägen 28 B, Tumba centrum
Vernissage 28 oktober kl 11.00

Utställningen visas under butikens normala öppettider
Måndag-torsdag 10-18 • Fredag 10-16 • Lördag 10-15
(avvikelser kan förekomma vid storhelger)

Herregud & Co har hundratusentals följare på Instagram och Facebook.
Bakom de tänkvärda och underfundiga ögonblicksbilderna finns illustratören Royme Mercurio.
Han vill genom sina bilder påminna om att världen går att göra lite vackrare och lite varmare.

Hela Människan i Huddinge, Botkyrka och Salem har elva lokala kyrkor som huvudmän varav Botkyrka församling är en.
Tillsammans arbetar vi för att bekämpa hemlöshet, psykisk ohälsa, missbruk och andra utsatta livssituationer.

svenskakyrkan.se/botkyrka

Svenska kyrkan
BOTKYRKA FÖRSAMLING